



INFORMACIJA

**za penzionere
koji žive u inostranstvu**

PENSIONSVERSICHERUNGSANSTALT



Poštovana gospodo! Poštovani gospodine!

Odsada pripadate krugu lica o kojima mi brinemo.

Pošto su sa primanjem penzije povezana razna prava i dužnosti, za Vas je posebno važno da budete informisani o zakonskim osnovama. Zbog toga Vas molimo da pažljivo pročitate ovu brošuru.

Na zahtev dostavljamo Vam ovu brošuru i na engleskom jeziku. Na internetu ćete naći i prevod na hrvatski, srpski, slovenački, slovački, češki, mađarski, turski, italijanski, španski, francuski i engleski jezik, na adresi

www.pensionsversicherung.at

Ovo izdanje temelji se na stanju zakonskih osnova od 1. januara 2019.g.

Uz to, za detaljne informacije i pojedinačne konsultacije na raspolaganju Vam stoje obučeni stručnjaci u pokrajinskoj kancelariji Beč, a u pojedinim zemljama i u posebno određenim danima za prijem penzionera koji žive u inostranstvu.

Kao uslužnoj ustanovi koja je orijentisana prema strankama, cilj nam je da Vam pomognemo brzo i nebirokratski, korišćenjem zakonskih mogućnosti.

Ihre Pensionsversicherungsanstalt
VAŠ ZAVOD ZA PENZIJSKO OSIGURANJE

U OVOJ BROŠURI NAĆI ĆETE:

Utvrđivanje prava na penziju	3
Isplata penzije	3
Prvo usklađivanje penzije.....	4
Obračun i isplata penzije.....	5
Specifičnosti kod starosnih penzija	5
Pecifičnosti kod invalidskih penzija odn. Penzija zbog profesionalne nesposobnosti	5
Specifičnosti kod starosnih, «koridornih» penzija i penzija po osnovu teškog rada	8
Porodične penzije.....	9
Porodične penzije udovici (udovcu).....	9
Porodična penzija udovici (udovcu) za razvedene supružnike	11
Specifičnosti kod porodičnih penzija udovici (udovcu) .	12
Porodične penzije deci	13
Specifičnosti kod porodičnih penzija deci.....	14
Naknada za pomoć i negu drugog lica	14
Dečji dodatak	16
Mirovanje penzije	17
Promena prebivališta	17
Posebne isplate.....	17
Oporezivanje penzije.....	18
Zdravstveno osiguranje.....	19
Potvrda o činjenici života.....	21
Uputstva o obavezi javljanja.....	22
Informacije i saveti	24

Ako su u ovoj informaciji nazivi koji se odnose na lica dati samo u muškom rodu, oni se odnose – ukoliko je to dato u sadržaju – podjednako i na žene i na muškarce.

UTVRĐIVANJE PRAVA NA PENZIJU

REŠENJE

O pravu na penziju odlučuje se rešenjem. Ovo rešenje stupa na pravnu snagu ako Vi u roku od tri meseca od njegovog dostavljanja ne podnesete tužbu.

OBAVEŠTENJE

Ako Vam je putem "obaveštenja" odobrena akontacija penzije, to znači da još ne postoje uslovi za konačno utvrđivanje prava na penziju. Mi se, svakako, trudimo da postupak utvrđivanja završimo što je moguće pre i izdamo rešenje.

REŠENJE (OBAVEŠTENJE) je dokument koji Vas legitimise kao nosioca prava na primanje penzije iz austrijskog obaveznog penzijskog osiguranja.

Zbog toga Vam preporučujemo da taj dokument pažljivo sačuvate.

ISPLATA PENZIJE

Isplata penzije vrši se **unazad**, svakog prvog u sledećem mesecu.

Ako taj dan pada u subotu, nedelju ili na praznik, penzija će Vam biti doznačena tako da je imate na raspolaganju poslednjeg radnog dana pre toga.

Isplata penzije vrši se, načelno, **nosiocu prava** lično.

DOZNAČAVANJE PENZIJE ŠIROM SVETA

Penzija se, u principu, isplaćuje preko Deutsche Post AG

- bezgotovinski, na takući račun neke finansijske ustanove po Vašem izboru u državi Vašeg prebivališta, ili
- putem postupka čekovne isplate, dostavom čeka na ime (izuzetak: Švajcarska) ili
- po želji penzija može da se doznači i na "devizni račun za strance, u evrima" (do sada se zvao "slobodan EURO/domaći račun").

Ako u narednom periodu budete hteli da promenite način doznačavanja penzije, molimo vas da nam to blagovremeno saopštite.

DOZNAČAVANJE U SAVEZNU REPUBLIKU NEMAČKU

Penzija može putem Deutsche Post AG

- da se isplati u gotovini ili
- bezgotovinskom doznakom na tekući račun kod neke nemačke finansijske ustanove (banka, štedna blagajna) po Vašem izboru.

PRVO USKLAĐIVANJE PENZIJE

U 2. GODINI PRIMANJA PENZIJE

Penzije na koje je pravo stečeno u kalendarskoj 2019. godini, **povećavaju se prvi put sa 1. januarom druge godine** posle sticanja prava.

Primer: Dan sticanja prava na penziju: u kalendarskoj 2019. godini
Prvo povećanje porodične penzije 1.1.2021.

IZUZETAK KOD PORODIČNIH PENZIJA

Izuzeci postoje kod onih porodičnih penzija kod kojih **dan sticanja prava umrlog lica pada pre** kalendarske 2019. godine.

U tom slučaju se porodična penzija koja je stečena u 2019. godini **prvi put povećava sa 1. januarom prve kalendarske godine posle** sticanja prava na porodičnu penziju.

Primer: Dan sticanja prava umrlog lica: pre kalendarske 2019. godine
Dan sticanja prava porodične penzije: u kalendarskoj 2019. godini.
Prvo povećanje porodične penzije: 1.1.2020.

OBRAČUN I ISPLATA PENZIJE

Kod obračuna penzije u obzir se uzima i staž osiguranja stečen u nekoj od zemalja članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora (EWR), Švajcarske ili nekoj državi sa kojom postoji Sporazum o socijalnom osiguranju odn. radni staž kod neke međunarodne organizacije, koji odgovara odredbama koje važe u Austriji. **Austrija u tom slučaju isplaćuje deo penzije koji se odnosi na austrijski staž osiguranja.**

SPECIFIČNOSTI KOD STAROSNIH PENZIJA

UVEĆANA STAROSNA PENZIJA

Ako se pravo na starosnu penziju koristi tek posle dostizanja starosne granice za redovnu starosnu penziju (60. godina života kod žena odn. 65. godina života kod muškaraca), onda se za mesece kasnijeg korišćenja prava – najranije od datuma ispunjavanja minimalnog uslova staža – odobrava **uvećana starosna penzija** (bonifikacija).

PECIFIČNOSTI KOD INVALIDSKIH PENZIJA ODN. PENZIJA ZBOG PROFESIONALNE NESPOSOBNOSTI

DELIMIČNA PENZIJA

Ako lice koje ima pravo na invalidsku penziju odn. penziju zbog profesionalne nesposobnosti u jednom kalendarskom mesecu ima prihod od rada iznad minimalne granice (u 2019. godini: EUR 446,81), onda se pravo na izračunatu penziju za taj kalendarski mesec preinačuje u pravo na delimičnu penziju. Ukoliko ukupan prihod pređe određenu graničnu vrednost, puna penzija se umanjuje za priračunati iznos. Inače, invalidska penzija odn. penzija zbog profesionalne nesposobnosti odobrava se u punom iznosu.

Ako ukupan mesečni prihod prelazi EUR 1.220,01 bruto, puna penzija se umanjuje za priračunati iznos. Priračunati iznos sastoji se od delova ukupnog prihoda, pri čemu se za delove ukupnog prihoda priračunava

od	EUR 1.220,01 do EUR 1.830,08	30 %
od	EUR 1.830,08 do EUR 2.440,01	40 % i
preko	EUR 2.440,01	50 %

ovih delova ukupnog prihoda.

Ovaj priračunati iznos ne sme da bude veći od 50% davanja niti od prihoda od delatnosti. Ukupan prihod je zbir pune penzije (bez posebnog iznosa stepenovanja) i prihoda od delatnosti (bruto).

Novo utvrđivanje delimične penzije vrši se

- radi usklađivanja penzije
- pri svakom novom zaposlenju
- na poseban zahtev korisnika penzije
- pri provođenju godišnje kompenzacije.

TRAJNA INVALIDSKA PENZIJA ODN. PENZIJA ZBOG PROFESIONALNE NESPOSOBNOSTI

Invalidska penzija odn. penzija zbog profesionalne nesposobnosti bez vremenskog ograničenja priznaje se samo u slučaju pretpostavke da je usled fizičkog odn. duševnog stanja nastala trajna invalidnost odn. profesionalna nesposobnost, i da nije verovatno poboljšanje putem medicinske ili profesionalne rehabilitacije.

PRIVREMENA INVALIDSKA PENZIJA ODN. PENZIJA ZBOG PROFESIONALNE NESPOSOBNOSTI

Pravo na privremenu invalidsku penziju odn. penziju zbog profesionalne nesposobnosti imaju lica koja su rođena do **31. decembra 1963**, ako kod njih postoji privremena invalidnost odn. profesionalna nesposobnost u trajanju od najmanje šest meseci. Načelno se pravo na penziju priznaje u trajanju od najviše 24 meseca. Ako invalidnost odn. profesionalna nesposobnost postoji i posle isteka određenog roka, onda se pravo na penziju može, na zahtev, produžiti najduže za još 24 meseca, ukoliko se zahtev za penziju podnese u roku od tri meseca po isteku prava na penziju.

ZAHTEV ZA NASTAVAK ISPLATE PENZIJE

Ako za vreme primanja privremene invalidske penzija odn. penzije zbog profesionalne nesposobnosti ne dođe do poboljšanja zdravstvenog stanja, u svrhu nastavka dobriavanja penzije preporučuje se da se odgovarajući zahtev podnese **već tri meseca pre prestanka prava** na davanje, kako bi se, po mogućnosti, izbegao prekid primanja penzije.

NAKNADA ZA VREME REHABILITACIJE / NAKNADA ZA VREME PREKVALIFIKACIJE

Važi za lica rođena posle 1. januara 1964. godine

Naknada za vreme rehabilitacije

U slučaju postojanja privremene invalidnosti odnosno profesionalne bolesti u trajanju od najmanje šest meseci, nema se pravo na penziju, međutim u slučaju ispunjavanja potrebnih uslova se ima pravo na naknadu za vreme rehabilitacije.

Naknada za vreme prekvalifikacije

Ako se u vezi sa zahtevom za invalidsku penziju ili penziju zbog profesionalne bolesti rešenjem utvrdi zakonsko pravo na poslovne mere rehabilitacije, u slučaju ispunjavanja drugih uslova postoji pravo na naknadu za vreme prekvalifikacije.

NAKNADNI PREGLEDI

Ako se, zavisno od vrste tegoba, može računati na poboljšanje zdravstvenog stanja, onda će Zavod za penzijsko osiguranje u primerenim vremenskim intervalima obaviti odgovarajuće naknadne preglede.

ODUZIMANJE PRAVA NA PENZIJU

Priznato pravo na trajnu invalidsku penziju odn. penziju zbog profesionalne nesposobnosti može da se oduzme ako se zdravstveno stanje penzionera/penzionerke popravi do te

mere da ne postoje više uslovi koji opravdavaju odobravanje ovog davanja. Obavljanje privredne delatnosti može, takođe, da dovede do provere invalidnosti odn. profesionalne nesposobnosti, a posledično i do oduzimanja prava na davanje.

Posle navršene starosne dobi za redovnu penziju (60. godina života za žene, 65. godina života za muškarce) nije više dopušteno oduzimanje penzije.

SPECIFIČNOSTI KOD STAROSNIH, «KORIDORNIH» PENZIJA I PENZIJA PO OSNOVU TEŠKOG RADA

UKIDANJE PENZIJE

Prevremena starosna, «koridorna» penzija ili penzija po osnovu teškog rada prestaje od dana kada osiguranik počne da obavlja privrednu delatnost, čak i u inostranstvu, ako mesečna **zarada** (bruto) ostvarena od ove delatnosti prelazi minimalnu granicu.

VRAĆANJE PENZIJE

Oduzeta penzija vraća se u ranijem obimu sa danom kada je prestala nesa-mostalna ili samostalna privredna delatnost, sa mesečnim prihodom od rada iznad minimalne granice.

Da biste ponovo što pre realizovali isplatu penzije, odmah nas obavestite o gore navedenim činjenicama.

Minimalna granica zarade u 2019.godini: EUR 446,81

PRELAZAK U STAROSNU PENZIJU

Prevremena starosna penzija prelazi, u istom iznosu, **automatski** u starosnu penziju sa prvim u mesecu posle dostizanja starosne granice za redovnu starosnu penziju (60. godina života za žene odn. 65. godina života za muškarce).

Zbog toga nije dopušten zahtev za starosnu penziju ako već postoji pravo na prevremenu starosnu penziju.

PORODIČNE PENZIJE

Porodične penzije odobravaju se preživlom supružniku (odnosi se i na razvedenog supružnika) i deci umrlog roditelja, ako su ispunjeni propisani uslovi. Decom se, pod istim uslovima, smatraju lica navedena u odeljku o dečjem dodatku.

Sledeće odredbe o porodičnoj penziji udovi/udovcu primeniti po smislu i na registrovane partnere u istopolnoj zajednici.

PORODIČNE PENZIJE UDOVICI (UDOVCU)

Porodična penzija udovi/udovcu izvodi se, načelno, od one penzije na koju bi preminuli (razvedeni) bračni drug imao pravo u trenutku smrti.

PRAVO OD 0% DO 60%

Visina porodične penzije udovici (udovcu) iznosi **između 0 i najviše 60 % penzije** na koju je pokojnik imao ili bi imao pravo u trenutku smrti.

Za izračunavanje procentne stope mora se stvoriti obračunska osnovica; pri tome se računa **prihod** pokojnika/pokojnice i naslednika **u poslednje 2 kalendarske godine** pre trenutka smrti osiguranika/osiguranice, podeljen sa 24.

Ako je u poslednje 2 kalendarske godine došlo do smanjenja prihoda pokojnog osiguranika/pokojne osiguranice usled bolesti ili nezaposlenosti, onda se za izračunavanje obračunske osnovice pokojnika uzima prihod u poslednje 4 kalendarske godine pre smrti, podeljen sa 48, ako je to povoljnije za naslednike.

PRIHOD

Prihodima se, pored ostalog, smatraju:

- prihodi od samostalne ili nesamostalne privredne delatnosti (u zemlji i inostranstvu);
- određena primanja javnih funkcionera, ako ta primanja premašuju gornju granicu primanja (vidi prilog);
- redovna novčana davanja (bruto) iz socijalnog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti (npr. penzija, renta u slučaju nesreće, naknada za bolovanje, naknada za nezaposlene);
- primanja po osnovu penzije odn. zbrinjavanja i slična penzijska davanja;
- inostrane penzije;

- primanja u smislu zakona o primanjima ili ostale funkcionalne naknade;
- regres za godišnji odmor
- kod primanja po osnovu skraćenog radnog vremena pred penziju, zbir osnova doprinosa obaveznog osiguranja i posebnih isplata, ako je isti viši od iznosa prihoda koji osiguranik prima u isto vreme;
- administrativne penzije i prelazne isplate na osnovu socijalnih planova (odn. osnovice doprinosa dobrovoljnog osiguranja koje istovremeno postoji, ako su iste više od prihoda koje je pokojnik/pokojnica primao(-la)).

UVEĆANJE DO 60%

Pravo na penziju manju od 60% može da se uveća zavisno od prihoda udovice (udovca). Ako zbir ličnog prihoda udovice (udovca) i porodične penzije udovici (udovcu) – osim eventualnog posebnog iznosa povećanja za dobrovoljno dopunsko osiguranje – ne dostiže određenu graničnu vrednost (u 2019. godini: EUR 1.995,25), onda se, dokle god postoji taj uslov, procenat porodične penzije udovici (udovcu) uvećava tako da zbir ličnih prihoda i porodične penzije udovici (udovcu) dostigne tu graničnu vrednost.

Uvećanje porodične penzije udovici (udovcu) **dopušteno je do maksimalno 60%**.

UMANJENJE DO 0%

Ako zbir lične penzije i/ili prihoda od privređivanja, zajedno sa porodičnom penzijom udovici (udovcu), prelazi dvostruku mesečnu osnovicu doprinosa, onda se porodična penzija udovici (udovcu) umanjuje za iznos prekoračenja, do nule.

Od 1.1.2013. uzima se dvostruka najviša osnovica doprinosa, koja je važila u 2012. godini (vrednost u 2012.g. EUR 8.460,--).

Tako određenoj porodičnoj penziji udovici (udovcu) eventualno se dodaje 60% posebnog iznosa stepenovanja umrle (umrlog) (za eventualne iznose dobrovoljnog dopunskog osiguranja).

PRIJAVITI PROMENU PRIHODA

Uvećanje ili umanjenje ličnih prihoda može da deluje na promenu visine porodične penzije udovici (udovcu). U slučaju promene prihoda, novo utvrđivanje penzije vrši se, u principu, po službenoj dužnosti, ali svakako u okviru usklađivanja penzije i na poseban zahtev.

PORODIČNA PENZIJA UDOVICI (UDOVCU) ZA RAZVEDENE SUPRUŽNIKE

Razvedeni supružnici imaju pravo na porodičnu penziju udovici (udovcu) do kle god ne zakluče novi brak, ako im je osiguranik (osiguranica) u trenutku smrti

- na osnovu sudske presude,
- na osnovu sudskog poravnania ili
- na osnovu ugovorne obaveze morao/la da plaća izdržavanje odn. alimentaciju, koja je prispela pre razvoda braka odn.
- nakon pravosnažnosti razvoda do smrti, najmanje za vreme poslednje godine pre smrti, plaćao/la redovno (trajanje braka od najmanje 10 godina) izdržavanje za pokrivanje potrebnog izdržavanja (pravo na izdržavanje na osnovu odnosa prihoda).

PRAVO NA PORODIČNU PENZIJU OGRANIČENO IZDRŽAVANJEM

Razmera porodične penzije udovici (udovcu) razvedenom supružniku ograničena je mesečnim izdržavanjem.

PRAVO NA PORODIČNU PENZIJU BEZ OGRANIČENJA IZDRŽAVANJEM

Porodična penzija udovici (udovcu) pripada u punom iznosu do novog zaključenja braka, ako

- brakorazvodna presuda sadrži izreku prema § 61 stav 3 Zakona o braku (tužilac je isključivi ili pretežni krivac za poremećaj braka),
- ako je brak trajao najmanje 15 godina i
- ako je udovica (udovac) u trenutku nastupa pravosnažnosti brakorazvodne presude napunio/la 40.godinu života.

Uslov navršene 40. godine života u trenutku pravosnažnosti brakorazvodne presude otpada ako je udova / udovac od tog trenutka nesposobna/nesposoban za privređivanje ili ako nastaje pravo na porodičnu penziju detetu koje potiče iz razvedenog braka ili koje su bračni drugovi usvojili zajedno ili ako je u pitanju dete koje je usvojeno kao pastorče, i ako je dete od smrti bračnog druga živelo stalno u zajedničkom domaćinstvu sa udovom / udovcem. Uslov zajedničkog domaćinstva otpada ako je dete rođeno posle smrti oca.

SPECIFIČNOSTI KOD PORODIČNIH PENZIJA UDOVICI (UDOVCU)

NASTAVAK ISPLATE PRIVREMENE PENZIJE

Ako je pravo na porodičnu penziju udovici (udovcu) priznato samo do isteka 30 kalendarskih meseci posle smrti osiguranika/ce, obratiti pažnju na sledeće navode.

Ako u trenutku prestanka prava na penziju postoji invalidnost, za vreme daljnog trajanja invalidnosti postoji pravo na penziju. Ali, zahtev za nastavkom prava treba podneti najkasnije u roku od 3 meseca posle prestanka prava na penziju. Zahtev za nastavkom prava podnesen kasnije, mora da se odbije. Ako se osećate invalidom, preporučujemo Vam da **zahtev za dalje priznavanje prava na porodičnu penziju udovici (udovcu) podnesete pre isteka 30 kalendarskih meseci**.

OTPREMNINA

U slučaju **ponovnog zaključenja** braka, porodična penzija udovici (udovcu) isplaćuje se u vidu jednokratne otpremnine u iznosu od tridesetpet mesečnih penzija (bez kompenzacionog dodatka).

Ako privremena porodična penzija udovcu (udovici) prestane zbog ponovnog zaključenja braka, otpremnina se ne isplaćuje.

OŽIVLJAVANJE PRAVA

Ako novi brak prestane smrću supruga (supruge), razvodom ili prestankom, pravo na penziju ponovo oživljava **na zahtev**,

- ako razvod ili prestanak braka nije usledio isključivom ili pretežnom krivicom udovice (udovca);
- ako se može smatrati da udovica (udovac) nije kriv/a u slučaju poništenja braka.

Pravo oživljava sa prvim u mesecu posle podnošenja zahteva, ali najranije sa prvim u mesecu koji pada po isteku dve i po godine od svojevremenog prestanka penzije.

Uz oživljenu porodičnu penziju udovici (udovcu) priračunava se odobrena porodična penzija udovici (udovcu) iz novog braka, davanja za izdržavanje i prihodi koji su udovici (udovcu) dodeljeni na osnovu prestalog ili poništenog braka ili koji dotiču mimo toga. **Privremena porodična penzija udovici (udovcu) ne može se oživeti.**

PORODIČNE PENZIJE DECI

Porodična penzija deci izvodi se, u principu, od one penzije na koju je preminuli otac (preminula majka) imao/la ili bi imao/la pravo u trenutku smrti.

VISINA PORODIČNE PENZIJE DECI

Porodična penzija deci odobrava se za svako dete umrlog osiguranika / umrle osiguranice. Osnov za obračun porodične penzije deci čini uvek 60% porodične penzije udovici ili udovcu, nezavisno od toga da li se ista prima odn. u kojoj visini stvarno dospeva. Porodična penzija deci u slučaju smrti jednog roditelja iznosi 40 procenata odn. u slučaju smrti oba roditelja 60 procenata porodične penzije udovici odn. udovcu.

Ako su ispunjeni uslovi za odobravanje porodične penzije deci posle oba roditelja, onda se odobravaju dve penzije.

DO NAVRŠENE 18. GODINE ŽIVOTA

Decom se smatraju deca ili usvojena deca osiguranice/osiguranika do navršene 18. godine života, kao i pastorčad, ako su živela stalno u zajedničkom domaćinstvu sa osiguranicom/osiguranikom. Pri tome je nebitno da li dete već radi ili je u obrazovnom procesu.

POSLE NAVRŠENE 18. GODINE ŽIVOTA

Porodična penzija deci iznad 18.godine života dodeljuje se samo ako dete

- pohađa školu ili stručno obrazovanje koji pretežno angažuju njegovu radnu snagu, najduže do navršene 27.godine života, a kod studija prima porodični dodatak ili ne prima porodični dodatak, ali ozbiljno i uspešno pohađa redovne studije (§ 2 stav 1 lit. b Zakona o izjednačavanju porodičnog opterećenja u izdanju od 1.9.1992).
- radi kao učesnica/učesnik Dobrovoljne socijalne godine, Dobrovoljne godine zaštite čovekove sredine, Austrijske službe koja neguje sećanje na holokaust ili mirovne ili socijalne službe u inostranstvu, najduže do navršene 27. godine života, ili
- nesposobnim za privređivanje smatra se onaj kod koga je bolest ili ometenost nastupila pre navršene 18. godine života ili tokom osnovnog ili stručnog obrazovanja, tokom učešća u programu socijalnog volontiranja odn. eko- volontiranja, tokom spomen službe žrtvama holokausta ili tokom mirovne ili socijalne službe u inostranstvu.

SPECIFIČNOSTI KOD PORODIČNIH PENZIJA DECI

NASTAVAK PRAVA NA PENZIJU

Zahtev za porodičnu penziju deci mora se podneti u roku od tri meseca posle navršene 18.godine života, kako ne bi došlo do prekida u pravu.

PRESTANAK PRAVA

Ako više ne postoje uslovi za nastavak prava, onda se pravo na porodičnu penziju uskraćuje sa istekom meseca (obustavlja se isplata penzije) u kojem je nastupio razlog za uskraćivanje prava. U slučaju prestanka nesposobnosti za privredivanje, produženo pravo na porodičnu penziju prestaje sa poslednjim danom u mesecu koji sledi posle meseca kada je dostavljeno rešenje.

Unučad nemaju pravo na porodičnu penziju deci.

NAKNADA ZA POMOĆ I NEGU DRUGOG LICA

Kod uobičajenog boravka u Austriji i primanja osnovnog davanja (npr. penzije) ili posedovanja austrijskog državljanstva (odn. državljanstva koje je izjednačeno sa austrijskim), može postojati pravo na naknada za pomoć i negu drugog lica, ako je podnesen zahtev i ispunjeni ostali uslovi. Naknada za pomoć i negu drugog lica podeljena je u sedam kategorija, zavisno od potrebne nege. Na naknadu za negu proračunavaju se sva osnovna davanja koja se odnose na negu, u Austriji i inostranstvu, kao i određene usluge nege iz neke od zemalja članica EU, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske.

Naknada za pomoć i negu drugog lica isplaćuje se i ako korisnik preseli u neku od zemalja članica EU, Evropskog ekonomskog prostora ili Švajcarsku, ako korisnik i dalje podleže austrijskom zdravstvenom osiguranju.

Osim toga, pravo na naknadu za pomoć i negu drugog lica postoji ako je korisnik penzije emigrirao u periodu od 4.marta 1933. do 9.maja 1945. iz političkih razloga (osim ako se radi o pripadnosti nacističkom pokretu), iz verskih razloga ili zbog austrijskog porekla.

Naknada za pomoć i negu drugog lica odobrava se na zahtev i isplaćuje se dvanaest puta godišnje, bez odbitaka.

Naknada se odobrava najranije sa početkom meseca koji sledi posle podnošenja zahteva. Pravo na naknadu za pomoć i negu drugog lica prestaje danom smrti podnosioca zahteva. U tom kalendarskom mesecu isplaćuje se proporcionalni deo naknade za pomoć i negu drugog lica.

Kategorizacija naknade za negu vrši se na osnovu lekarskog veštačenja i utvđuje se pravilnikom.

Visina naknade za pomoć i negu drugog lica (7 kategorija) iznosi:

Stepen	Prosečna mesečna potreba za negom više od	VISINA (mesečno) 2019
1	65 sati	EUR 157,30
2	95 sati	EUR 290,—
3	120 sati	EUR 451,80
4	160 sati	EUR 677,60
Od 5.stepena potrebni su posebni uslovi (posebno kvalifikovana nega)		
5	180 sati i poseban obim nege	EUR 920,30
6	180 sati i vremenski nekoordinisane mere praćenja tokom dana i noći ili trajno prisustvo negovatelja	EUR 1.285,20
7	180 sati, i nisu mogući ciljani pokreti ruku i nogu ili se radi o sličnom stanju	EUR 1.688,90

DEČJI DODATAK

Uz penziju (osim uz porodične penzije), svakom detetu odn. usvojenom detetu penzionera / penzionerke pripada, do navršene 18. godine života, dečji dodatak, a pastorcima i unucima samo ako ispunjavaju posebne uslove. Ako više lica ima pravo na dečji dodatak, onda to pravo jednom detetu pripada samo jednom.

VISINA

Dečji dodatak za svako dete iznosi EUR 29,07 EUR bruto mesečno. On može da bude i manji ako se austrijska penzija odobrava samo uz računanje staža osiguranja ostvarenog u inostranstvu.

Do navršene 18.godine života dečji dodatak odobrava se bez obzira na visinu prihoda, čak i ako dete radi.

Posle navršene 18.godine života dečji dodatak se odobrava samo

- ako dete pohađa školu, fakultet ili stručno obrazovanje, koji pretežno okupiraju njegovu radnu snagu, najduže do navršene 27.godine života, ili
- radi kao učesnica/učesnik Dobrovoljne socijalne godine, Dobrovoljne godine zaštite čovekove sredine, Austrijske službe koja neguje sećanje na holokaust ili mirovne ili socijalne službe u inostranstvu, najduže do navršene 27. godine života, ili
- nesposobnim za privređivanje smatra se onaj kod koga je bolest ili ometenost nastupila pre navršene 18. godine života ili tokom osnovnog ili stručnog obrazovanja, tokom učešća u programu socijalnog volontiranja odn. eko volontiranja, tokom spomen službe žrtvama holokausta ili tokom mirovne i socijalne službe u inostranstvu.

Zahtev za **nastavkom isplate** dečjeg dodatka mora da se **podnese** u roku od tri meseca posle navršene 18.godine života, kako ne bi došlo do prekida u pravu.

Ako više ne postoje uslovi za nastavak prava, onda se isplata dečjeg dodatka uskraćuje sa istekom meseca u kojem je nastupio razlog za uskraćivanje prava odn. u slučaju prestanka nesposobnosti za privređivanje pravo prestaje sa poslednjim danom u mesecu koji sledi posle meseca kada je dostavljeno rešenje.

MIROVANJE PENZIJE

Pod posebnim uslovima dolazi do mirovanja penzije.

Pod tim se podrazumeva da pravo na penziju u osnovi ostaje, ali se penzija ne isplaćuje penzioneru dokle god postoje određene prepreke.

Penzija miruje za vreme trajanje **kazne zatvora duže od mesec dana**. Članovi porodice koji ne snose sakrivicu za krivično delo, imaju na zahtev pravo na deo penzije.

Osobnost: penzija ne miruje ako se kazna zatvora izvršava u vidu kućnog pritvora („elektronska narukvica“).

PROMENA PREBIVALIŠTA

Ako menjate svoje prebivalište, onda nam to javite bez odlaganja i dostavite nam potvrdu o prijavi odn. odjavi prebivališta. Ako se Vaše novo prebivalište nalazi u inostranstvu, možda će doći i do izmena poreza na prihod, zdravstvenog osiguranja ili slično.

POSEBNE ISPLATE

Uz penzije za **april** odn. **oktobar**, **svake godine** dobijate i posebnu isplatu. Isplata se odobrava u visini penzije isplaćene za april odn. oktobar, uključujući i dečji dodatak.

ALIKVOTIRANJE

Prva posebna isplata odobrava se samo srazmerno, ako u mesecu u kojem se vrši posebna isplata i poslednjih 5 meseci pre toga penzija nije isplaćivana u kontinuitetu. Pri tome se visina posebne isplate umanjuje za šestinu po jednom mesecu bez isplate penzije.

OSOBENOST

Kod porodičnih penzija važi sledeća osobenost: ako je umrlo lice već primalo neku penziju, i ti meseci se računaju kao meseci primanja porodične penzije.

OPOREZIVANJE PENZIJE

OGRANIČENA PORESKA OBAVEZA

Lica koja nemaju prebivalište niti uobičajeno boravište u Austriji, ili ne borave u Austriji duže od 6 meseci, podležu ograničenoj poreskoj obavezi.

Porez na penzije izračunava se prema odredbama Zakona o oporezivanju prihoda iz 1988. Ne uzima se u obzir iznos umanjenja za jedinog hranioca porodice, iznos umanjenja za jedinog odgajatelja, kao i izvesni neoporezivi iznosi (za fizički hendikepirane osobe ili za nosioce legitimacije žrtava i službenih potvrda).

DRŽAVLJANI EVROPSKOG EKONOMSKOG PROSTORA I ŠVAJCARSKJE

Državljanima članicama Evropske unije odn. jedne od država na koju se primenjuje Sporazum o Evropskom ekonomskom prostoru (EWR), mogu se tretirati kao poreski obveznici bez ograničenja, ako njihovi glavni prihodi potiču iz Austrije. Zahtev u vezi sa tim – za prethodnu kalendarsku godinu – podneti Poreskoj upravi Beč (Finanzamt Wien, Marxergasse 4, 1030 Wien, Austria).

Tekuća primanja od penzije i dalje će se oporezivati prema propisima koji važe za ograničene poreske obveznike.

SPORAZUM O IZBEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA (DBA)

Za izbegavanje višestrukog oporezivanja u više država služi Sporazum o izbegavanju dvostrukog oporezivanja (DBA). Ovim sporazumom, prava na oporezivanje dele se između država. Prema sporazumu za izbegavanje dvostrukog oporezivanja, koji je zaključen sa pojedinim zemljama, penzije koje se isplaćuju u inostranstvu oporezuju se samo jednom. Važeći spisak zemalja s kojima je Austrija zaključila sporazum nalazi se na stranici Saveznog ministarstva finansija, na adresi www.bmf.gv.at.

Ako Sporazum predviđa oporezivanje u državi prebivališta (inostranstvo), na temelju čega se penzija u Austriji ne oporezuje, pre promene poreske oznake mora se prezentovati uverenje o rezidentnosti (nastanjenosti) (obrazac ZS-QU1), overeno od strane inostranog poreskog organa.

ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

PREBIVALIŠTE U JEDNOJ OD ZEMALJA EVROPSKOG EKONOMSKOG PROSTORA, ODNOSNO EVROPSKE UNIJE ILI U ŠVAJCARSKOJ

Načelno su merodavne referentne odredbe VO (EWG) br. 1408/1971 i VO (EWG) br. 574/1972, kao i one iz VO (EG) br. 883/2004 i VO (EG) br. 987/2009, koje važe od 1. maja 2010. Posle toga Vi i članovi Vaše porodice koristićete, načelno, usluge obaveznog zdravstvenog osiguranja kod nosioca zdravstvenog osiguranja Vaše domicilne zemlje, prema pravnim propisima koji važe za tog nosioca osiguranja. To je, uopšteno, slučaj kada primete penziju i iz zemlje prebivališta.

Ako u zemlji Vašeg prebivališta ne postoji zaštita po osnovu zdravstvenog osiguranja, i ako za provođenje zdravstvenog osiguranja nije nadležna ni druga involvirana zemlja članica odn. Švajcarska, onda ćete Vi i članovi Vaše porodice dobijati usluge iz zdravstvenog osiguranja po osnovu primanja austrijske penzije na teret austrijskog zdravstvenog osiguranja. Ove usluge u vidu ispomoci obezbeđuje takođe Vaš zakonski nosilac zdravstvenog osiguranja u mestu prebivališta, prema pravnim propisima merodavnim za tog nosioca.

Bliže informacije o tome dobićete i kod Vašeg nadležnog nosioca penzijskog odn. zdravstvenog osiguranja u zemlji prebivališta.

PREBIVALIŠTE U ZEMLJI S KOJOM POSTOJI SPORAZUM

Merodavne su relevantne odredbe dotičnog sporazuma o socijalnoj sigurnosti. Ne sadrže, međutim, svi sporazumi ovu odredbu o zdravstvenom osiguranju penzionera. Odgovarajuće odredbe postoje u ovom trenutku sa sledećim državama:

Bosna i Hercegovina, Srbija i Crna Gora, Hrvatska, Makedonija, Tunis, Turska.

Ako živite u nekoj od navedenih država i ne primete penziju prema pravnim propisima zemlje Vašeg prebivališta, onda ćete Vi i članovi Vaše porodice, u principu, dobijati usluge iz zakonskog zdravstvenog osiguranja na teret austrijskog zdravstvenog osiguranja. Ove usluge u vidu ispomoci obezbeđuje takođe Vaš zakonski nosilac zdravstvenog osiguranja u mestu prebivališta, prema pravnim propisima merodavnim za tog nosioca.

Bliže informacije o tome dobićete i kod Vašeg nadležnog nosioca penzijskog odn. zdravstvenog osiguranja u zemlji prebivališta.

PRIJAVA NA AUSTRIJSKO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Za korišćenje usluga zakonskog zdravstvenog osiguranja na teret austrijskog zdravstvenog osiguranja, potrebna je prijava kod nadležnog austrijskog zdravstvenog osiguranja, kao i odgovarajući upis kod uslužnog nosioca zdravstvenog osiguranja u zemlji prebivališta.

KORISNIK NE PRIMA PENZIJU PREMA PROPISIMA ZEMLJE PREBIVALIŠTA

Ako živite u nekoj od zemalja članica EU odn. Evrozone ili u Švajcarskoj, kao i Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Makedoniji, Crnoj Gori, Srbiji, Tunisu i Turskoj, u okviru postupka utvrđivanja prava na penziju obaviće se provera uslova za prijavu na zdravstveno osiguranje, kao i provera samog zahteva za penziju.

PRIMATE PENZIJU PREMA PROPISIMA ZEMLJE PREBIVALIŠTA

Ako živite u nekoj od zemalja članica EU odn. Evrozone ili u Švajcarskoj, takva provera se ne vrši automatski. Zato vas molimo da nas odmah obavestite ako u zemlji vašeg prebivališta nemate obavezno zdravstveno osiguranje.

Ako živite u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Makedoniji, Crnoj Gori, Srbiji, Tunisu i Turskoj, zdravstvena zaštita se reguliše prema odredbama u zemlji prebivališta. U ovom slučaju nije moguća prijava na austrijsko zdravstveno osiguranje.

DOPRINOS ZA AUSTRIJSKO ZDRAVSTVENOG OSIGURANJE

U slučaju prijave na austrijsko zdravstveno osiguranje, od svake penzije, sa izuzetkom porodične penzije deci, odbija se doprinos za austrijsko zdravstveno osiguranje.

PRIVREMENI BORAVAK U AUSTRIJI

Ako živite u nekoj od zemalja članica EU odn. Evrozone ili u jednoj od pomenutih zemalja sa kojom postoji međudržavni ugovor, odn. u Švajcarskoj, Vi i članovi Vaše porodice možete da koristite hitno potrebne usluge u naturi (le-karsku pomoć i negu u ustanovama). Ove troškove snosi nosilac zdravstvenog osiguranja zemlje Vašeg prebivališta.

Bliže informacije o tome dobićete i kod Vašeg nadležnog nosioca zdravstvenog osiguranja u zemlji prebivališta odn. kod područne bolesničke blagajne, nadležne za Vaše mesto boravka u Austriji.

POTVRDA O ČINJENICI ŽIVOTA

OBAVEZA DOSTAVLJANJA

Za isplatu penzija penzionerima koji žive u inostranstvu potrebno je dostaviti jedanput godišnje potvrdu o činjenici života.

Od obaveze podnošenja oslobođeni su oni penzioneri i penzionerke koji imaju prebivalište u Nemačkoj, čija austrijska penzija se isplaćuje u Nemačkoj.

DOSTAVLJANJE POTVRDE O ČINJENICI ŽIVOTA

Slanje formulara odvija se jedanput godišnje, i to u januaru svake godine; ovaj formular se bez odlaganja šalje potpisan i overen nazad ustanovi za penzijsko invalidsko osiguravanje. „Izjava o prihodima i primanjima“ se zahteva samo kada još neki prihod može imati uticaja na isplatu penzije.

Ako se kompletno popunjen i overen obrazac ne dostavi odmah Zavodu za penziono osiguranje, penzija se ne može isplaćivati.

Formular **Potvrda o činjenici života** (na više jezika) možete da pronađete i na internetu na www.pensionsversicherung.at.

UPUTSTVA O OBAVEZI JAVLJANJA

Zakonske odredbe obavezuju sve primaoce isplata i podnosiocce zahteva da hitno prijave svaku promenu koja je u vezi sa pravom na primanje davanja, sa visinom davanja ili prebivalištem.



MOLIMO DA NAS U ROKU OD
7 DANA OBAVESTITE

(kod prava na PORODIČNU PENZIJU ZA DECU u roku od 2 nedelje)

- o početku privredne delatnosti i visini zarade, u slučaju primanja dečjeg doplatka i početku privredne delatnosti deteta
- o svakoj promeni visine Vaše zarade
- o primanju zamene za regres za godišnji odmor (otpremnina/obeštećenje za godišnji odmor) ili otpremnini u slučaju otkaza



MOLIMO DA U ROKU 2 NEDELJE PRIJAVITE

- promenu mesta boravka, svaku promenu imena kao i venčanje odnosno upis partnerstva
- svako priznavanje, novo utvrđivanje (osim usklađivanja penzije ili rente) ili gubitak penzije odnosno rente od neke druge (domaće odnosno strane) ustanove
- primanje naknade za bolovanje iz austrijskog zdravstvenog osiguranja
- zatvorsku kaznu koja traje duže od jednog meseca
- u slučaju primanja UDOVIČKE PENZIJE odnosno PENZIJE ZA PREOSTALE UPISANE PARTNERE i prijem novčane naknade iz austrijskog osiguranja za slučaj nesreće (odnosno zaštite u slučaju nesreće) ili osiguranja za nezaposlene **kao i** primanje austrijskog ili inostranog penzijskog užitka ili užitka za zbrinjavanje iz činovničkog ili sličnog radnog odnosa, primanje činovničke penzije ili slične penzijske naknade na osnovu (penzijskog) pravila službe ili ugovorno zajemčene penzije poslodavca **kao i** promenu ili prestanak navedenih plaćanja

- kod primanja PORODIČNE PENZIJE ZA DECU ili DEČJEG DOPLATKA i promenu imena ili adrese deteta (siročeta), sticanje ili gubitak prava na porodični dodatak, venčanje odnosno upis partnerstva (smrt) deteta (siročeta) **kao i** početak služenja vojnog roka ili civilne službe, promene u ličnim prihodima deteta (siročeta) odnosno prestanak ili prekid studija, obrazovanja ili dobrovoljnog rada (ako je dete / siročće već navršilo 18. godinu života) kao i prestanak postojeće radne nesposobnosti



MOLIMO DA NAS U ROKU OD 4 NEDELJE OBAVESTITE

- o svakoj promeni vezanoj za uslove za PRIMANJE NAKNADE ZA NEGU (npr. dalje novčane naknade kao dodatak za slepce i sl.)

Pravovremenom prijavom izbegavate prekomerna primanja!

Vašu prijavu će primiti svaka služba Zavoda za penziono osiguranje.

Molimo Vas da obratite pažnju da će se u slučaju zakašnjelog javljanja tražiti povrat prekomerno isplaćenih iznosa!

INFORMACIJE I SAVETI

Za Vaše želje i pitanja u vezi sa penzijama stojimo Vam na usluzi radnim danima, od ponedjeljka do četvrtka, u vremenu od 7.00 h do 15.30 h po srednjeevropskom vremenu i petkom u vremenu od 7.00 h do 15.00 h po srednjeevropskom vremenu, pod brojem telefona **+43 503 03**.

Molimo Vas da Vaše pismene upite šaljete na

**Pensionsversicherungsanstalt
Landesstelle Wien
Friedrich-Hillegeist-Straße 1
1021 Wien
Austria**

Možete nam, takođe, poslati i **telefaks na broj +43 503 03/288 50** ili elektronsku poštu na adresu **pva-lsw@pensionsversicherung.at**.

Informacije i savete dobićete i **U DANIMA PRIMANJA STRANAKA** od strane Zavoda za penzijsko osiguranje, koji se trenutno održavaju u sledećim državama:

Nemačka, Italija, Hrvatska, Lihtenštajn, Švajcarska, Srbija, Slovenija, Slovačka, Mađarska, Češka

Na razgovor poneti lične isprave radi utvrđivanja identiteta!

Aktuelne informacije u pitanjima penzije kao i mesto i vreme održavanja informativnih dana za stranke naći ćete na stranici

www.pensionsversicherung.at

REŠENJE (INFORMACIJA) sadrži Vaš "BROJ OSIGURANJA" (VERSICHERUNGSNUMMER). Molimo Vas da ovaj broj osiguranja bezuslovno navedete u svakoj korespondenciji. Time olakšavate pronalaženje spisa i omogućavate brzo rešavanje Vaše predstavke.

Izdaje i štampa:
Pensionsversicherungsanstalt
Friedrich-Hillegeist-Straße 1, 1021 Wien

